

TÁJÉKOZTATÓ ÉS BELEEGYZŐ NYILATKOZAT (invazív beavatkozásokhoz: vizsgálat, kezelés, műtét, stb.)

HORMONTERÁPIA

I. BETEGTÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt Betegünk!

Önnek érdeke és joga is, hogy pontosan megismerje az Ön előtt álló eseményeket, és tájékozottságon alapuló döntést tudjon hozni a gyógyulása érdekében javasolt beavatkozásról. Kérjük, olvassa el a tájékoztatót. Az alábbi ismertetéssel szeretnénk segítségére lenni a betegségről, valamint a beavatkozás jelentőségéről, módjáról, következményeiről és a lehetséges szövődményekről.

I. Beavatkozás megnevezése:

Hormonterápia. Mindig olvassa el a „Betegtájékoztató kemoterápiához” is.

II. Beavatkozás mentének leírása, ismertetése:

A hormonterápia célja

A hormonterápia olyan daganatok kezelésében játszik szerepet, amelyek hormonokat használnak a saját növekedésük biztosítására. A női és férfi nemi hormonok bizonyos daganattípusokban, pl. bizonyos emlőrákokban, prosztatarákban gyakran serkentik a daganat növekedését. A hormonterápiát endokrin kezelésnek is nevezik. A hormonterápia adásával csökkenthető a rák kiújulásának esélye, vagy kimutatható daganat esetén leállítható vagy lassítható a daganatos folyamat.

Hogyan hat a hormonterápia?

A hormonterápia azáltal, hogy csökkenti a szervezetben a nemi hormonszintet, megszakítja a daganatsejtek életciklusát és ezáltal a daganatsejtek nem tudnak osztódni, a daganat nem tud növekedni és nem tud áttétet képezni. A hormonterápiás szer a vérkeringéssel csaknem a szervezet egészébe eljut, ezáltal képes a műtét vagy a sugárkezelés számára hozzáférhetetlen daganatsejtek elpusztítására is. Korai stádiumú daganatokban a hormonterápia műtét előtt és/vagy műtét után kerül alkalmazásra és ilyenkor a kezelés célja a későbbi visszaesés kockázatának csökkentése. Áttétes stádiumú daganat esetében a hormonterápia célja a daganat okozta panaszok és tünetek enyhítése, a túlélési idő meghosszabbítása és a lehető legjobb életminőség biztosítása.

A hatásuk alapján a hormonterápiákat két nagy csoportba sorolják. Az egyik csoportba azok a hormonterápiák tartoznak, melyek gátolják a szervezetben a hormonok képződését. A hormonterápia másik csoportját azok a gyógyszerek – és az ezekkel végzett kezelések – képezik, melyek megakadályozzák, hogy a hormonok kifejtsék hatásukat a szervezetben.

A hormonterápia lehetséges mellékhatásai

Mivel a hormonterápia blokkolja, vagy csökkenti a szervezetben a hormonképződést, a női-illetve férfi hormonok hiányával összefüggő mellékhatásokat okozhat.

A mellékhatások az alkalmazott hormonterápia típusától, a szervezet egyéni reakcióitól függően jelentkezhetnek, és különböző lefolyást mutathatnak. A hormonterápia okozta mellékhatások általában jóval enyhébbek, mint a kemoterápia okozta panaszok. A betegek nem egyformán reagálnak ugyanarra kezelésre, így a hormonterápia mellékhatásai is különbözőek lehetnek. **A hormonterápia leggyakoribb mellékhatásai:** hasi fájdalom, depresszió, szédülés, fáradtság, fejfájás, hőhullámok, májenzim emelkedések, fokozott izzadás, álmatlanság, izületi és mozgásszervi fájdalom, hányinger, hasmenés, szexuális zavarok (a szexuális élet iránti érdeklődés vagy képesség csökkenése vagy elvesztése), csontritkulás, nőknél hüvelyszárazság, menstruációs zavarok. A hormonterápia nem zavarja a munkaképességet. Nagyon ritka mellékhatásnak számít, de előfordulhat: agyi törtézés, szívkoszorúér-görcs, végtagi trombózis, látászavar, esetleg látásromlás. **A kezelés menete.** A hormonterápiás gyógyszerek adagolása a szertől és a körülményektől függően többféle módon történhet: szájon át (tabletta, kapszula vagy folyadék formájában), a has bőre alá, a bőr alá vagy az izomzatba fecskendezve. A hormonterápia során gyakran több szer egyidejű alkalmazására kerülhet sor. Prostatarákban kemoterápia ideje alatt is lehet alkalmazni. Hormonterápia adható műtét előtt, műtét után és sugárterápia ideje alatt is. Az emlőrák kezelésében a hormonterápiát ma már bizonyos célzott kezelésekkkel is kombinálják, de csak áttétes stádiumú betegség esetén.

Lehet-e kezelni a mellékhatásokat? Igen. A kezelőorvos segít abban, hogy megelőzzék és hogy kezeljék a legtöbb mellékhatást. Manapság sok olyan új gyógyszer áll rendelkezésre, amelyekkel meg lehet előzni, vagy kezelni lehet a kezelés okozta mellékhatásokat. A mellékhatások megelőzését és kezelését célzó gyógyszeres kezeléseket palliatív (tüneti) vagy szupportív (támogató) kezelésnek nevezik. A hormonterápiával együtt ezek fontos részét képezik a rosszindulatú daganatok kezelésének. A betegek napjainkban sokkal jobban el tudják viselni a daganat ellenes terápiák mellékhatásait a rendelkezésre álló modern tüneti és támogató gyógyszereknek köszönhetően.

III. A beavatkozás elvégzésének lehetséges előnyei:

Korai stádiumú daganat esetében a későbbi visszaesés kockázatának csökkentése. Áttétes stádiumú daganat esetében a daganat okozta panaszok és tünetek enyhítése, a túlélés meghosszabbítása és a lehető legjobb életminőség biztosítása.

IV. A beavatkozás elvégzésének lehetséges kockázata:

Ismertette a II. pontnál

V. A beavatkozás elmaradásának lehetséges előnyei:

Nincs

VI. A beavatkozás elmaradásának lehetséges kockázata:

Korai stádiumú daganat esetében a daganat kiújulásnak magasabb a kockázata. Áttétes stádiumú daganat esetében nagyobb a valószínűsége a daganat növekedésének és az újabb áttétek kialakulásának.

VII. További beavatkozások, melyek szükségessé válhatnak a javasolt beavatkozás

során:

Ismertetve a II. pontnál

VIII. A lehetséges alternatív eljárások, módszerek:

Nincs

IX. A beavatkozás várható kimenetele:

Korai stádiumú daganat esetében várhatóan csökkenni fog a daganat kiújulásának kockázata. Áttétes stádiumú daganat esetében várhatóan megállítható a daganat további növekedése és az újabb áttétek kialakulása.

X. Beavatkozást követő életmód:

Nagyon fontos, hogy a betegek a kemoterápia és a hormonterápia alatt odafigyeljenek életvitelükre, a táplálkozásra és az étrendre. A nagyobb volumenű étkezések helyett a napi többszöri étkezés bevezetése ajánlatos, bőséges folyadék fogyasztása mellett. Sokan a kemoterápia előtt vagy alatt próbálnak életmódot váltani, melynek része lehet egy új diéta bevezetése, például a húsmentes étrendre való áttérés. Ez azonban nem a megfelelő időpont ilyen váltásra, különösen, hogy a szervezetnek állati fehérjék bevitelére is szüksége van. A kemoterápia ideje alatt kiegyensúlyozott, vegyes táplálkozásra kell törekedni. A kezelés során energiára, valamint fehérjebevitelre van szükség, mivel a kemoterápia megterheli a szervezetet. A szervezet napi energia igénye 25-30 kcal/testtömegkg, ezzel a kalória bevittelal megelőzhető a fogyás és szinten tartható a testsúly. A bevitt táplálék összetételére is szükséges odafigyelni. Minden típusú fehérje fontos a szervezet számára, ezek fehér húsok, tejtermékek, tojás formájában egyaránt biztosíthatóak. A kemoterápia alatt elsősorban könnyebben emészthető húsok, szárnyasok, halak fogyasztása javasolt. A vörös húsokat lehetőség szerint kerülni kell. Helytelen étrend esetén, pl. az állati fehérjék megvonása esetén a szervezet az izomtömeg bontásával pótolja a fehérjét és ez fogyáshoz vezethet. Zsiradékok tekintetében a kedvezőbb összetételű olajok bevitele előnyös. Újabb adatok szerint főzéshez a kókuszolaj használata javasolt, mivel ez a típusú olaj a legkönnyebben emészthető. A szénhidrátok fogyasztásakor előnyben kell részesíteni a finomított lisztből és cukorból készült pékárukat, tésztákat, édességeket. Többféle ételmiszer választék esetén lehet egészségesebb formát választani, pl. fehér liszt helyett teljes kiőrlésű lisztet, durum tésztát, normál rizs helyett barna rizst és cukor helyett mézet lehet használni. Ha nincs ellenjavallata, akkor növelni kell a rosttartalmú szénhidrátok bevitelét, gyümölcs és gabonarostok formájában. A bevitt táplálék felét zöldség és gyümölcs kell, hogy kitegye. Ezeket lehet nyers állapotban, vagy főzelék, illetve kompót formájában fogyasztani. Továbbá, fontos a napi megfelelő folyadék mennyiségének biztosítása, ezzel a szervezet hidratáltsága és az általános közérzet is javul. Normális körülmények között, ha pl. nem áll fenn vesebetegség - a napi folyadék szükséglet 2-2,5 l, melyet változatos formában lehet bevinni (mint pl. tea, levesek, rostos italok, turmixok). A napi bevitt folyadék mennyiségét mindig meg kell beszélni a kezelőorvossal. Esetenként átmenetileg tápszerek fogyasztása válhat szükségessé, ezek változatos formában állnak rendelkezésre. A táplálkozás napi ritmusát tekintve a többszöri, alkalmanként kevesebb étel

elfogyasztása ajánlatos, legalább négy-öt étkezésre elosztva. Javasolt könnyű ételek fogyasztása, gyakori kis mennyiségben (pl. keksz, joghurt, tápszerek, kompót). Kerülni kell a túl meleg és forró ételek fogyasztását. A zsíros, a nagyon fűszeres és nehezen emészthető ételeket ki kell iktatni az étrendből. A kezelések ideje alatt törekedni kell az erőnléti és az általános egészségi állapot megőrzésére. Fordítson figyelmet étrendjén túl a megfelelő mozgásra, pl. naponta nagyobb sétákat kell megtenni, fizikai állapotának és erőnlétének megfelelően végezzem napi rendszerességgel enyhe-közepes fokozatú tornát és mozgást), és szakítson elég időt az alvásra, a pihenésre.

II. BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT

Osztály neve:

Beteg neve:

Születési ideje: **TAJ száma:**.....

A BETEG KEZELŐORVOSA TÖLTI KI:

Egészségi állapot, ennek orvosi megítélése:

.....
.....
.....

A javasolt beavatkozás megnevezése:

.....

A javasolt beavatkozás elvégzésének, illetve elmaradásának lehetséges előnyei és kockázata a Beteg esetében:

.....
.....
.....

Lehetséges alternatív eljárás, módszer a Beteg esetében:

.....
.....
.....

A beavatkozás elvégzésének tervezett időpontja:

.....

Az ellátás folyamata és várható kimenetele a Beteg esetében:

.....
.....

További ellátások, javasolt életmód a Beteg esetében:

.....
.....

A beteg kérdései:

.....
.....

A kérdésekre adott válaszok:

.....
.....

A fent megnevezett invazív beavatkozásra vonatkozó **egyeniesített, teljes körű tájékoztatást** a betegnek (vagy törvényes képviselőjének, hozzátartozójának) **megadtam**, kitérve a javasolt beavatkozás lehetséges veszélyeire, szövődményeire, a javasolt helyett alkalmazható egyéb alternatív lehetőségekre, azok előnyeire, hátrányaira. A tájékoztatást úgy és olyan mélységig adtam, mely megítélésem szerint a beteg, illetve képviselője számára szükséges, érthető és a beteg állapotában megfelelő.

Kelt: Budapest,

A beavatkozást végző orvos neve:
aláírása, pecsétje

Tisztelt Betegünk!

Orvosa tájékoztatja Önt a betegségével kapcsolatban javasolt invazív beavatkozásról, a lehetséges alternatívákkal együtt. Ellátása során, szakmailag megalapozott, az Ön érdekeit leginkább szolgáló gyógymód kiválasztására kerül sor.

A tájékoztatás meghallgatásához kérheti, hogy hozzátartozója, ápolója, vagy egyéb személy jelen lehessen. A tájékoztatást követően Öntől orvosa a fenti ellátáshoz írásbeli hozzájárulását kéri.

A BETEG (VAGY KÉPVISELŐJE) TÖLTI KI:

1. E nyilatkozatot a Szent Margit Kórház keretében kezelt *[Kérjük, húzza alá a megfelelőt!]*

- **betegként**
- a beteg **törvényes képviselőjeként** adom.

(A beteg képviselője lehet: a törvényes képviselő, pl. gondnoka, gyámja, illetve a beteg közeli hozzátartozója, pl. házastársa, egyenes ágbeli rokona, élettársa, testvére, stb.)

2. **Kijelentem**, hogy kellően megfontolt, befolyástól mentes, önálló döntésem alapján, a lehetséges alternatív gyógymódok és esetlegesen felmerülő szövődmények/kockázatok ismeretében elfogadom a fentiekben megjelölt javasolt invazív beavatkozást, továbbá az előrelátható orvosi intézkedésekkel és kezelésmódokkal egyetértek.

3. **Felkérem és felhatalmazom** a fenti beavatkozást végző orvost arra, hogy a beavatkozás során olyan előre nem látható beavatkozást is elvégezzen, mely orvosilag indokolt, az egészség megóvására irányul, és késedelme életveszélyes állapotot eredményez, illetve tartós egészségkárosodáshoz vezethet.

4. **Egyedül az alábbiakba nem egyezem bele:** *(ha nincs ilyen, kérjük ezt a részt áthúzni)*

.....

.....

(Kérjük, itt jelölje meg, mibe nem egyezik bele akkor sem, ha annak elmaradása az Ön életét veszélyeztetné, vagy Ön számára aránytalanul súlyos terhet, vagy maradandó károsodást jelentene. Ebben az esetben két tanú együttes jelenlétében kell megtenni a visszautasító nyilatkozatot. A nyilatkozatot a tanúk aláírásukkal hitelesítik!)

5. **Tudomásul veszem**, hogy a felajánlott orvosi ellátást elutasíthatom, illetve beleegyezésemet bármikor visszavonhatom. A felajánlott ellátás visszautasítása kapcsán bekövetkező szövődményekért, illetve a gyógyeredmény alakulásáért orvosaimat felelősség nem terheli. **Tudomásul veszem**, hogy beleegyezésem alapos ok nélküli visszavonása esetén kötelezhető vagyok az ennek következtében felmerült és indokolt költségek megtérítésére.

6. **Tudomásul veszem és elfogadom**, hogy az orvosi beavatkozások eredménye a legnagyobb körültekintés mellett sem garantálható előre és a szakszerű kezelés ellenére is előfordulhatnak nem várt szövődmények, melyek a gyógyulást kedvezőtlenül befolyásolhatják.

7. **Beleegyezem** abba, hogy a beavatkozás során diagnosztikus céllal eltávolított szerveket, szövetmintákat szövettani vizsgálatot követően a laboratóriumban megőrizzék.

8. **Hozzájárulok** ahhoz, hogy a beavatkozás menetéről, valamint az anatómiai elváltozásokról fénykép- vagy videofelvétel készüljön, azzal a kikötéssel, hogy a felvételen személyem nem válik felismerhetővé, az kizárólag az érintett területről történik. Abban az esetben, ha az elváltozás jellege olyan, hogy annak dokumentációja során személyem felismerhetővé válik, annak felhasználásához külön engedély szükséges.

9. **Tudomásomra hozták**, hogy a vérkészítmények adásának engedélyezése/nem engedélyezése, valamint a műtéti érzéstelenítésre vonatkozó beleegyező nyilatkozat, külön dokumentumon tehető meg.

10. **Kijelentem**, hogy a javasolt gyógymódról, annak kockázatairól, lehetséges leggyakoribb szövődményeiről és várható következményeiről szóban feltett kérdéseimre is megfelelő válaszokat kaptam, azzal összefüggésben további kérdésem nincs.

11. **Kijelentem** továbbá, hogy fenti nyilatkozataim akaratommal mindenben megegyeznek, kellő idő állt rendelkezésemre ahhoz, hogy szabadon döntsek a tervezett kezelés elfogadásáról és ezt aláírásommal is megerősítem.

**A beavatkozással kapcsolatban egyéniesített, teljes körű szóbeli tájékoztatást kaptam.
A beavatkozással kapcsolatos betegtájékoztatót elolvastam.**

A beavatkozásra vonatkozó szóbeli tájékoztatás során elhangzottakat és az írásbeli betegtájékoztató tartalmát **megértettem és elfogadom, ezek alapján jelen beleegyező nyilatkozat útján kifejezetten kérem a nevezett beavatkozás elvégzését.**

Kelt: Budapest,
a beteg vagy képviselője aláírása

Név és lakcím (ha nem a beteg, hanem a képviselője írta alá):

.....

Tanúk (*név/aláírás/lakcím*) – ha szóban vagy más módon tette a nyilatkozatot a beteg:

1.

.....

.....

2.

.....

.....

SÜRGŐSSÉG ORVOSI IGAZOLÁSA

A beteg jelenlegi egészségi állapota miatt beleegyező nyilatkozat megtételére nem képes. A képviselője nyilatkozatának beszerzése olyan késedelemmel jár, mely a beteg életét vagy egészségét veszélyezteti, ezért úgy ítéljük meg, hogy sürgősségi beavatkozás elvégzése szükséges.

Kelt: Budapest,

.....
beavatkozást végző orvos
aláírása, pecsétje

.....
osztály-/ügyeletvezető orvos
aláírása, pecsétje